

Protokoll nr. 2

Kunstino ukogu koosolekust
5.märtsil 1982.a.

Osa võtsid - A.Sõber, E.Tamberg, U.Järvela, A.Dorbek, L.Männik,
J.Mikkel, A.Mikk, A.Herkül, V.Gurjev, R.Gurjev,
I.Kuusk, P.Lilje, T.Härm, E.Renter, E.Aus, G.Ansimov,
J.Žigurs, N.Kuningas, T.Randviir, J.Kruus, V.Paalma

Päevakord - Uuslavastuse, S.Prokofjevi ooperi "Kihlus kloostris"
vastuvõtmine

A.Mikk - Pärast tegijatepoolseid korduvaid kinnitusi, et lavastus on veel täiesti ebaküps, on tänasest etendusest saadud mulje meeldivalt üllatav. Ja see pole ainult minu vaid ka sm.T.Taruni arvamus, mida ta palus lahkudes edasi ütelda. Oli mõningaid arusaamatusi rekvisiidiga, mis on aga hõlpsasti kõrvaldatavad. Sm.Ansimovi arvamust mööda pole K.Karask veel esinemisküps. Tõepoolest, on hetki, kus ta ansamblist välja langeb, kuid samas jälle meeldivalt üllatab. Muusikaline alus on küllalt tugev ja me näitame lavastust homme kindlasti publikule. Kahju, et tegelik esietendus tuleb alles pärast pikemat pausi. Kõige enam probleeme on praegu kujundusega - kahekorruseline karkass on võimalusterohke, kuid samas ka üsna staatiline. Loodame, et "Kihlus kloostris" kujuneb heaks repertuaaritükiks.

E.Tamberg - Olen vaimustatud. Eelkõige selgusest: kõigest saab aru, sõnadest, etenduse mõttest. Ooper on muutunud väga inimlikuks, siin on seda, mis puudus "Vanemuise" lavastuses, üldplaanis hoopis koomilisemas. Paistab silma muusikaline täpsus - inimesed näivad arusaavat, mida nad teevad, sellega seostub ka hea diktsioon. Häid osatäitnisi palju, eriti tõuseb esile T.Maiste - tema Mendoza pole nõrgem kui Boriss. Teine silmapaistev osatäitmine - M.Eensalu Klara. Minu jaoks juba tõeline avastus. Eks Prokofjevi muusika paku ka palju. K.Karaskil oli etenduse alguses muusikalisi probleeme. Etenduse jooksul läks üha paremaks. Kui tema saab veel paar orkestriproovi, pakub ta kindlasti hea osa.

Tundes "Estonia" orkestrit ja suurt osa soliste, on kahju kui nende tehtud töö leiab väljenduse vaid hõlpsas etenduses. See tähendab, et nad peavad edaspidi otsast peale hakkama. Kui tükki jääb kavas, säilitavad need selle hea, mida nad on suutnud omandada ja teisele koosseisule jääb rohkem aega ette valmistada. Ja siis on mul üks kahtlus - kas laval tõepoolest mängivate instrumentide

kõrval on sobiv kasutada pille, millel ei mängita, või siis plõnksutatakse häälestamata kitarri nagu Antonio osas R.Gurjev. Siin peaks olema nagu mingi kindel süsteem.

V.Järvi - Uhinen E.Tambergi arvamusega, et lavastus on heal tasemel. Esialgu ei realiseerita kõiki lavastaja kavatsusi, kuid praegugi on tunda, et kõik osatäitjad mõistavad hästi oma ülesandeid. Ka Karask ei lange üldse ansamblist välja.

I.Kuusik - Mul on hea meel, et K.Karask esineb nii hästi. Praegu oodatakse minu väljatulekut nagu messiast, kuid aru pidades jõudsin järeldusele, et muusikaliselt suudan ehk veidi paremini teha, kuid rolli tervikuna mitte just eriti. Ja ma ei leia mingeid põhjusi ahastamiseks. Puudused ilmnevad rohkem kunstnikutöös. Galeriid lõhuvad pildi järsult kahte ossa. Kui munkade-nunnade pildis mäng käib üleval ja all korraga, läheb mingi nagu kaduma. Kuid mul oli hea meel kuulda täna meid arvanisi, mis olid selle poolt, et tükk ei tohi seisma jääda.

A.Herkül - Olen üpris kummalises meeleolus. Ühelt poolt torkavad silma ^{välja} ribad müürilehtedel, eitamaks esietendusi, teiselt poolt tunned saalist etendust vaadates, et lavastaja kavatsused jõuavad saali viimaste ridadeni. Ehkki on küsitavusi kujunduse ja kostüümide osas, jääb mulle oneti arusaamatuks, miks tükki mängima ei hakata. Pärast G.Otsa surma pole näinud niisugust näitlejatööd, nagu seda teeb T.Maiste Mendozana. Õnnitlen teatrit väga hea lavastuse puhul.

U.Järvela - "Kihlus kloostri" väljatoomisel ilmnevad meie tavalised vead. Lavastuste plaanid peaks siiski läbi vaatama - kas on ikka õige nii paljusid tükke aastas välja tuua ja inimeste närvide peal mängida. P.Lilje pani tüki küll ruttu kokku, kuid muusikaline külg võinuks olla veelgi paremal tasemel. Võibolla saab ehk kinniste etenduste näol lavastust edasi mängida.

J.Žigurs - Teen štepaneku jätkata kinniste etenduste mängimist kuni avaliku esietenduseni. Seda on mitmed teised teatrid Nõukogude Liidus praktiseerinud. Kunstniku töö loen igavaks ja temaga oli raske töötada.

E.Tamberg - Kas kinnine või lahtine etendus, see on lõpuks ükskõik. Kuid on kahju, kui ETÜ kongressi eel ei tule välja "Estonia" üks paremaid etendusi. Ja kunstniku tööd päris maha teha ka ei saa - konstruktsioon õigustab end, võimaldab etenduse kiiret kulgu.

E.Renter - Ei õigusta end kujundus kui tervik. Vajaks mingeid täiendavaid detaile. Pole konkreetset stiili ega ajastut. Siin on kõike, barokist alates ja tänapäevaga lõpetades. Lavastajal on raske misanitseene kokku viia.

T.Härm - "Kihlus kloostri" on teatrile suureks võiduks. Nägin suurt režiid. Väga värsked värvid - täiesti seninägematud. Veendusin palju-

de lauljate näitlejapotentsiaali avanemises. Väga korektselt antaks teksti. Kujunduse tinglikkus mind ei seganud. Nõnda on parem jälgida ooperit.

T. Maiste - Mul oli kahekordselt pingeline periood seoses juubeliga, kuid mul oli sealjuures ülimeeldiv töötada režissööriga, keelega koostumist ootas juba ammu.

G. Ansimov - Minu jaoks oli see töö suure tähtsusega. Me kõik teame, kui raske on lavastada komöödiat. On suur probleem muuta etendus elavaks. Tahtsin seda teha "Estonias" nimme, sest siin on palju loomingu- ja individuaalsusi ja ma ei eksinud. Mitmed on tunnetatavad, mis on suutnud ennast avaldada. Ideaalile lähedased on T. Maiste, U. Uts, mitmed noored. Palju on ära teinud Karask, ehkki näitlejatöö peataval veel jätkuma. Oli meeldiv kohtuda noorte dirigentidega. Õige märkus kitarri kohta - siin peab midagi välja mõtlema. Kuid ma olen rahul sellest tohuvabohust, kuidas majas töötatakse. Kui ma saabusin, ei osanud lauljad oma partiisid peast, proovides hoiti noote käes, see segas tunduvalt liikumist, võttis rohkem aega jne. Muidugi tuleb etendus sisse mängida, kuid sellisel kujul seda publiku ette lubada ei saa. Kunstnik sõitis ära, palju jäi J. Mikkeli ja L. Männiku õlgadele, kuid vaatamata nende suurele abile pole etendus praegu näiteks valguse osas üldse valmis. Ühel päeval paika pantu on järgmisel proovil jälle lagunenud. Ma loodan seda lavastust siiski näha korrasolevana. Suuri lootusi asetan I. Kuusele, kes on andekas näitleja ja annab oma osa huvitavalt. Homme etendus on hea, kuid pärast seda mul on veel palju tarvis tööd teha.

P. Lilje - Kuidas tekkis niisugune situatsioon, et lauljad ei olnud valmis? "Luisa Miller" lükkus oktoobrist detsembrisse. Pärast seda "Kihlus kloostri" kahe nädalaga ära õppida on täiesti võimatu. Ainus loogiline reageering sellele oleks olnud ka "Kihluse" edasilükkamine. Teater peab oma töö teisiti organiseerima. Lavastajaproovide asemel toimusid pikka aega kontsertmeisteriproovid - me ei teinud oma tööd. Ma ei saa öelda, tundes partituuri, et tänaseks on töö tehtud. Proovid G. Ansimoviga pakkusid suurt rõõmu, ehkki kõike pidi tegema minimaalse ajaga ja lavastaja saikrealiseerida 50% oma kavatsustest.

A. Söber - Aprillis saab "Kihlus kloostri" veel kaks orkestriproovi neli peaproovi. Nimetan seda ette teadmiseks, et hiljem poleks pretensioone. Tuletan meelde situatsiooni "Luisa Milleri" ja "Kihlus kloostri" varasemas planeeringus - siis olid nende esietendused määratud vastavalt oktoobrisse ja novembris. Kõik muutus keerukamaks seetõttu, et kahe ooperi vahelt kukkus välja ballett.

J. Žigurs - Me ei oska teha reaalseid plaane. Kui 18. jaanuaril toimus

ettelaulaine, siis pärast seda ei löönud keegi hädakella, et lauldi noodist.

A.Söber - Pärast homset esietendust toimuvad ilmselt veel mitmed kin-
nised etndused. Kuidas planeerida proove?

G.Ansimov - T.Maiste, U.Tauts jt. vajavad veel I - 2 proovi. Kui I
I.Kuusk tagasi tuleb, peaks talle andma rohelise tee. Anvelt ei oska
keelt, ta ei suuda end mõistetavaks teha, kuid rolli pealt teha mis-
kipärast maha ei võeta. Kaheksanda pildi saatus on teil teada - kaks
korda ma ootasin asjatult osalisi proovi. Vajame kahte tehnilist pro-
vi. Kui te annate 6 ^{oave} proovi, siis kasutame neid oma äranägemise järgi.
Kunstinõukogu o t s u s t a s - lubada "Kihlus kloostri" kinnisele
esietendusele 6.märtsil, pärast seda jätkata proove kuni avaliku esi-
etenduseni 23.aprillil k.a.

Koosoleku juhataja

/A.Söber/

Protokollis

/V.Paalma/